

i forening med tredjemand. I lovforslaget er der alene medtaget en bestemmelse om, at flere ansvarlige efter loven hæfter solidarisk for erstatningskrav, idet det kun er fundet muligt at regulere den efterfølgende fordelingen af erstatningsansvaret i denne situation.

Den nærmere regulering af den indbyrdes fordeling af ansvaret mellem flere skadevoldere overlades efter direktivet til det enkelte medlemsland. Justitsministeriet har i lovforslagets § 12 foreslået en særlig regel om regres mellem flere ansvarlige efter lovforslagets § 4. Efter forslagets § 12, stk. 2, skal der ved fordelingen af ansvaret mellem flere producenter jfr. forslagets § 4, stk. 1, som udgangspunkt lægges vægt på den enkelte producents anledning til og mulighed for at undgå defekten samt foreliggende ansvarsforsikringer. Efter forslagets § 12, stk. 3, har en leverandør som udgangspunkt ret til fuld regres mod et tidligere led i produktions- og omsætningskæden.

Den almindelige regel om indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige fremgår af erstatningsansvarslovens § 25. Efter denne bestemmelse foretages den indbyrdes fordeling af erstatningsansvaret efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt. Hvis en af de erstatningsansvarlige har tegnet ansvarsforsikring eller er selvforsikret, kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden endvidere tages hensyn hertil.

Justitsministeren har imidlertid ikke fundet, at reglen i erstatningsansvarslovens § 25 yder den fornødne vejledning om, hvorledes ansvaret i anledning af en produktskade skal fordeles mellem de implicerede parter, når dette hviler på et objektivi grundlag.

Justitsministeriet har således fundet det af betydning i selve lovteksten at præcisere, at regresspørgsmålet behandles forskelligt afhængig af, om et erstatningskrav skal fordeles mellem flere producenter, jfr. forslagets § 4, stk. 1, eller om der er tale om leverandørens regreskrav mod et tidligere led i produktions- og omsætningskæden.

Spørgsmålet om regres mellem en tredjemand, der er ansvarlig efter regler uden for dette lovforslag, og en producent (eller leverandør) må derimod fortsat bedømmes efter erstatningsansvarslovens § 25.

3.5. Hvilke produkter omfattes af ansvaret

3.5.1 Direktivets art. 2 indeholder en angivelse af, hvad der skal forstås ved et produkt og dermed

være omfattet af ansvaret. Udtrykket produkt er herefter enhver løsøregenstand herunder naturprodukter med undtagelse af landbrugsråvarer og produkter hidrørende fra jagt. Også elektricitet anses som et produkt. Løsørebegrebet er videre end det almindelige løsørebegreb, idet det også omfatter genstande, der er indføjet som en fast bestanddel i en anden løsøregenstand eller i en fast ejendomme.

3.5.2. Efter direktivets artikel 2 er uforarbejdede landbrugsråvarer (herunder fiskeriprodukter) og produkter hidrørende fra jagt som nævnt undtaget fra direktivets anvendelsesområde. Har disse produkter imidlertid gennemgået første forarbejdning, vil direktivets bestemmelser finde anvendelse. I medfør af artikel 15, stk. 1, litra a, kan medlemslandene imidlertid beslutte, at også uforarbejdede landbrugsråvarer omfattes af det objektive ansvar for produktskader.

Forarbejderne til direktivet indeholder ingen vejledning med hensyn til betydningen af begrebet »en første forarbejdning«. Det er i direktivets indledende betragtninger anført, at det ikke forekommer hensigtsmæssigt »at medtage ansvar for landbrugsvarer og produkter hidrørende fra jagt, undtagen når sådanne produkter har gennemgået en forarbejdning af industriel karakter, som kan forårsage en defekt ved produkterne.« Under EF-forhandlingerne om direktivforslaget er det blevet anført, at undtagelsen – ud fra en formålsfortolkning – må forstås meget snævert, og at f.eks. mælk, der på den enkelte gård samles på tanke og nedkøles, før den køres til mejeriet, må antages at være industrielt forarbejdet i direktivets forstand. Den endelige fortolkning af rækkevidden af undtagelsen i bestemmelsen i § 3, stk. 2, henhører under EF-domstolen.

Landbrugsrådet, Dansk Fiskeriforening og Danmarks Havfiskeriforening har over for justitsministeriet anført, at disse produkter ikke bør være omfattet af det objektive ansvar. Landbrugsrådet har i denne forbindelse bl.a. oplyst, at store dele af landbrugets andelssektorer allerede i dag har forsikringer, der dækker produktansvar i forbindelse med landbrugsprodukter, der er forarbejdet af disse sektorer.

Lovens anvendelsesområde omfatter ikke uforarbejdede landbrugsråvarer m.v.

3.5.3. Direktivets *produktbegreb* omfatter ikke tjenesteydelser, og der er heller ikke i lovforslaget stillet forslag om objektivi ansvar for produktskader i forbindelse hermed. Flere forbrugerorganisationer har peget på, at lovforslaget også bør regulere produktansvar i forbindelse med tjenesteydelser. Justitsministeriet har imidlertid ikke fundet, at